

زنان

تسخیر لانه از نگاه دختران دانشجو

گفت‌وگو با فائزه مصلحی دانشجوی حاضر در تسخیر سفارت امریکا در سال ۵۸

آزادی ای که امریکا بخواهد برای زنان بیاورد، چه آزادی ای است؟ این یک سؤال جدی است. با این آزادی زن به ارزش‌هایی نزدیک می‌شود که حول محور شیء بودن می‌چرخد. این شیء بودن زن، دستاورد امریکا و نظام غربی است تا بتوانند سلطه‌شان را بیش‌تر کنند

مواجهه با ایران برمی‌گشت. امریکا بعد از جنگ جهانی دوم، یعنی شهریور ۱۳۲۰ که ایران اشغال شد، به نوعی در ایران حضور پیدا کرد؛ هم حضور نظامی و هم حضور مستشاری؛ تا زمانی که بحث ملی شدن صنعت نفت پیش آمد و دولت ملی آقای مصدق با پشتیبانی مردم و آیت‌الله کاشانی روی کار آمد و نهایتاً منجر به کودتایی برای عقیم گذاشتن حرکت‌های مردمی توسط امریکا در ایران شد. این دخالت‌های امریکا یک لطمه ذهنی بسیار منفی را در ایران ایجاد کرده بود و چنین زمینه ذهنی در عرصه عمل هم خودش را نشان داد. بعد از کودتا بحث کاپیتولاسیون مطرح شد که اختیارات امنیت قضایی و کنسولی را به امریکا می‌داد و باعث تحقیر ایران می‌شد. در اینجا تأسیس ساواک و امثال آن که در داخل ایران انجام داده بود را هم می‌توان اضافه کرد که لیست بلندبالایی است، در حقیقت این موارد سوابق عملکردی امریکا در حافظه ایران بود. بعد از انقلاب نیز، شاه را با وجود جنایاتی که در ایران با کمک و تأیید خودش کرده بود، به بهانه مداوا پذیرفت. بعد از انقلاب هم این تأییدها و حمایت‌ها همچنان وجود داشت. لذا اولین خواسته دانشجویان که با تصرف سفارت امریکا داشتند برگشت شاه به ایران بود تا در مقابل گروگان‌ها را آزاد کنند اما امریکا به این خواسته تن در نداد. لذا گروگان‌ها به مدت ۴۴۴ روز در اختیار دانشجویان بودند.

از روز ۱۳ آبان ۵۸ بفرمایید. شما در آن روزها دانشجوی کدام دانشگاه بودید و چگونه در جریان روند تسخیر سفارت امریکا قرار گرفتید؟

من دانشجوی رشته الهیات در دانشکده دماوند بودم که بعدها به دانشگاه تهران منتقل شدیم. من آن روز به دلیل بیماری در منزل بودم و از طریق اخبار رادیو متوجه شدم؛ بلافاصله با رادیو و تلویزیون تماس گرفتم و چون جزو شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه بودم، از این حرکت اعلام حمایت کردم. تقریباً یک هفته بعد، به عنوان نماینده انجمن به سفارت آمدم و به مدت یک ماه در جریان بعد از تسخیر در آنجا حضور داشتم. افرادی که در روند تسخیر و پس از آن برای نگهداری از گروگان‌ها و بازایی اسناد و فعالیت‌های رسانه‌ای و... حضور داشتند همه از دانشجویان بودند و خاطر هم هست که حدود ۷۰۰-۵۰ نفر از این دانشجویان هم خانم بودند.

اسامی خانم‌هایی که باید یادگیر در سفارت حضور داشتند خاطر تان هست؟

بله. خانم زینب کدخدا، مولود ستیج‌نیا، صدیقه روشن‌دل، مریم بدیعی، مریم مؤمن زحمتکش، معصومه نورمحمدی، فروز رجایی‌فر، لعیام ملک و خانم فریده ماشینی که مرحوم شدند و... شما به عنوان دانشجوی دهه پنجاه، هدف دانشجویان از تسخیر را چه می‌دیدید؟ زمینه‌های این حرکت به عملکرد امریکا در

۱۳ آبان سالروز تسخیر لانه جاسوسی امریکا و روز ملی مبارزه با استکبار جهانی است که حرکتی خودجوش از سوی دانشجویان انقلابی دهه ۵۰ بود. این اقدام که با گروگانگیری کارکنان سفارت و بازایی اسناد، ۴۴۴ روز ادامه پیدا کرد توسط امام خمینی (ره) به عنوان انقلاب دوم نامگذاری شد. با آنکه این اقدام منتسب به کلیت جنبش دانشجویی می‌شود، اما به واسطه حضور پررنگ دختران در آن برخلاف ادعایی که ابتدای انقلاب از محدود شدن آنان توسط جمهوری اسلامی می‌رفت، از جنبه‌های مختلف قابل بحث و روایت است. بدین منظور گفت‌وگویی با خانم دکتر فائزه مصلحی استاد حوزه و دانشگاه و از دانشجویان فعال و حاضر در روند تسخیر لانه جاسوسی انجام دادیم.